

من یہی رویا دلکش تھے

سندس محمود

این کتاب متعلق است به

/ / تاریخ:

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

من يك
روبا داشتم

سندس محمود

مشخصات

تألیف و تدوین: سندس محمود
ناشر: مطبعه رنسانس
ویرایش: بین ستدوده
صفحه آرایی: ابوالفضل جعفری
نوبت چاپ: تابستان ۱۴۰۱
تیراز: ۱۰۰۰ نسخه
بها: ۱۵۰ افغانی

◀◀◀ به تکیه‌گاه زندگی ام، پدرم

تقدیم

به تمام دختران مظلوم کشورم!

شما که رنج‌های بی‌شماری را تحمل می‌کنید،

شما که امیدها و آرزوهای فراوانی را در دل دارید،

به این امید که عقب‌نشینی نکنید،

و همه باهم به پیش برویم.

فهرست

۱۱	مقدمه
۱۲	آن تقاضای عمل در دل نمائند
۲۲	سوق یک خیز بلند!
۲۸	نخستین گام
۳۲	دست یاری خدا
۳۶	دشواری‌های راه
۴۲	هنگامی که خدارا دیدم!
۵۲	کن فیکون
۵۸	لحظات ملکوتی
۶۴	در مدرسه‌ی مادرم
۶۸	ارمغان قرآن
۷۲	توصیه

مقدمه

بسم الله، والحمد لله، والصلوة والسلام على رسول الله وعلى آله وصحبه ومن اهتدى بهداه. خواندن تجارب دیگران همیشه انگیزه بخش است، اگر این تجارب مملو از موفقیت باشد باعث تشویق و ترغیب می شود اگر حکایت از شکستها و تلخی ها باشد مایه پند و عبرت می شود. به همین خاطر تصمیم گرفتم تا با نوشتن این رساله ای کوچک تحقق روایای زندگی خود را حکایت کنم. ممکن برای کسی انگیزه باشد و باعث تشویق شان جهت تکرار این تجربه گردد که در این صورت برای من بدون اجر و پاداش نخواهد بود.

می خواهم به واسطه‌ی این خاطره و اثر این پیام را برای خواننده گرامی برسانم که اگر روایی در دل دارد برای تحقق آن تا بی نهایت گام بگذارد و وارد دنیاهای ناشناخته شود و هرگز دست بردار نباشد. کافیست شبی زیر آسمان و با شهادت ستاره‌ها، سر به سجاده بگذارد، به زمین خیره شود اما اوح را دیده و بال آرزوهایش را تا فوق آسمان بگستراند! چون هیچ کاری و هیچ هدفی توان استقلامت در مقابل اراده‌ی مستحکم را ندارد، کافیست تا نخستین گام برداشته شود، من تحقق رواییم را اینجا حکایت کردم. جا دارد اظهار سپاس و امتنان از دو موجود یگانه‌ی زندگی ام بکنم. پدرم و مادرم دلیل اصلی این وصال و این نوشته هستند. اگر آن‌ها نمی‌بودند، نه این نوشته وجود داشت و نه وصال به روایی در کار بود، مادرم بود که در آغوش پرمهرش در سه سالگی کلالت زبان مرا با حفظ سه آیت از کلام الهی شفا بخشد و از برکت اوست که امروز می‌توانم چیزی بخوانم و یا بنویسم. مادرجان و پدرجان؛ از شما ممنونم که به من تا رسیدن به رویاهایم انگیزه‌ی پرواز دادید.

همچنان از استادم عبدالکریم رحیمی، که در این مسیر همراهی مخلصانه‌اش تحقق این رویا میسر شد و زمینه ساز اهداف بعدی زندگی ام شدند، سپاسگزاری می‌کنم.

دَأْمَر بِكَوْنَتِ

آن تقاضای عمل در دل نمایند

روزی که آخرین امتحان دوره‌ی لیسانس خود را دادم، خسته و بی خواب به خانه آمدم، رمضان بود؛ عادت‌مان بر اینست که در رمضان‌ها ماما خانم‌های خانه باهم تراویح را یکجا جماعت می‌کردیم، اما چون کسی نبود که حافظ باشد، بناء از روی مصحف الکترونیکی و احياناً سوره‌های کوتاهی را تلاوت می‌کردیم. شب همان روز‌آه که چه شب با برکتی بود- هنگامی که همه نماز را تمام کردند، من و مادر جانم در اطاق تنها ماندیم، دعایش را تمام کرد؛ همان‌گونه که روی چوکی با چادر سفید خود نشسته بود بعد از ختم دعا بلافصله عینکاش را پوشید و با نگاهی توأم با توقع بسویم خیره شد. می‌دانستم از من چیزی طلب می‌کند؛ اما چه؟

با صدای مطمینی که گویا از سوی من پاسخ را می‌دانست؛ اسمم را صدا زد و برایم سخنی گفت که از گذشته‌ها با آن خدا حافظی کرده بودم.

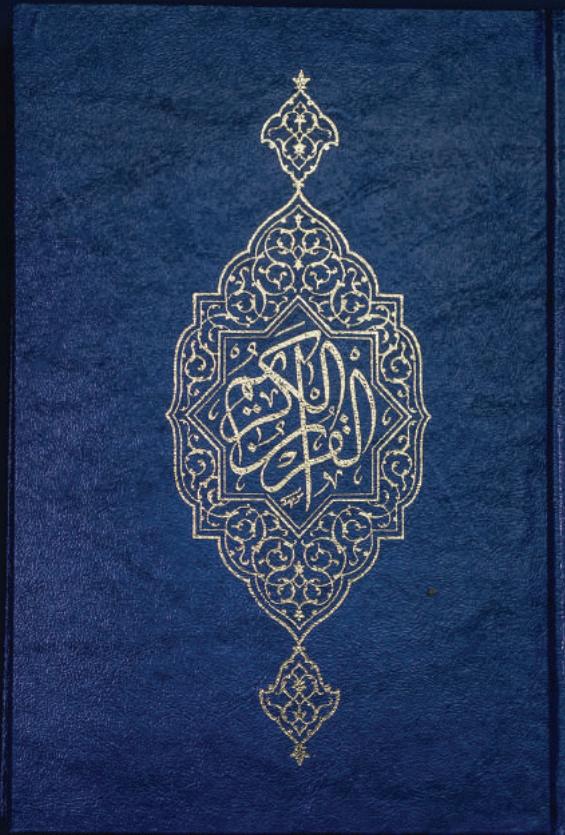
گفت: سندس! می‌فهمی از اولین روزی که زندگی مشترک را آغاز کردیم؛ خواستم از خدا چه بوده؟
پرسیدم: چه؟

گفت: «اینکه یکی از فرزندانم حافظ قرآن کریم باشد، این بزرگترین آرزوی زندگی ام است.»

با شنیدن این سخن، دفعتا به یاد آرزوی دست‌نیافتنی خویش افتادم و هرچند حسرت تلخی بر صفحه‌ی دلم نقش بست اما اصلاً به روی خویش نیاوردم، چون می‌دانستم.

کسی که قرآن بخواند و بدان عمل کند روز قیامت
خداؤند به والدینش تاجی می پوشانند که نورش از نور
خورشید در خانه های دنیوی بهتر و زیباتر است.

(به روایت بخاری)

دَأْخَم بِكَرْجَن

که این جملات را با چه امید و توقعی به زبانش می آورد. به ادامه سخنانش گفت: «می‌فهمم برای یک زن مشکل است که این کار را بکند ولی باور دارم که ذهن تو چقدر خوب است. حالا که پوهنتون راهم تمام کردی، چه خوبست که این تصمیم را بگیری». وقتی این سخن را برایم می‌گفت، ما

در طبقه‌ی چهارم منزل قرار داشتیم، اما حس می‌کردم که این گفتگو در جایی مانند زمین صورت نمی‌گیرد، چون آنقدر کلمات مادرجانم صاف، شیرین و خالص بودند که گمان می‌کردم محاوره‌ی ما بالاتر از ابرها، در آسمان هاست.

در پاسخ گفتم: «مادر جان! کاش وقتی طفل بودم مرا وادار می‌کردی تا حافظ شوم، حال که می‌دانی برنامه‌ی ماستری راهم پیش روی دارم و با آن یکجا نمی‌شود حفظ کرد.»

برایم گفت: «**تو فقط یک تصمیم قاطع بگیر!** بعد ببین که خداوند چقدر یاری‌ات می‌کند، با این تصمیمات خواهی دید که چقدر دروازه‌های دیگری برایت باز خواهد شد، از کم شروع کن، یک صفحه، دو صفحه یک وقتی خواهی دید که روزی نیم جزء یا حتی بیشتر از آن راهم حفظ کرده‌ای، اگر این کار را بکنی باور کن هر آن چیزی که در این دنیا از من بخواهی برایت می‌دهم».

وقتی حرف‌هایش تمام شد، به همه چیزهایی که از این دنیا می‌خواستم فکر کردم. جان گپ همین بود، مادرجانم شاید از این بی خبر بود که در دعاهای

همیشگی ام بعد از خواستن رضایت خداوند، رضایت پدر و مادرم اولویت دارد.

اتاق را به خاطر رساندن این پیام که من نمی‌توانم از عهده‌ی این کار بزرگ برآیم؛ ترک کردم، زیرا می‌دانستم آنقدر هم ساده نیست. اما چون کلمات مادرم با تاثیر جادویی و شباhtی که با نداهای آسمانی داشت، در پوست و استخوانم، در رگ رگ وجودم با گرمی لذت بخش استقبال گردید.

برایش گفتم: «در این باره فکر خواهم کرد». و مانند همیشه لبخندی زدم تا مبادا حس و حال واقعی مرا درک کند.

طبق عادت همیشگی در ماه رمضان، آن شب نیز تا سحر بدون آن که کاری انجام دهم، بیدار ماندم. ذهنم خیلی درگیر بود، خیلی زیاد! هم می‌خواستم تصمیم بگیرم، هم می‌ترسیدم رفیق نیمه‌راه باشم. به راستی حالا که می‌بینم، بسیار غافل بودم، نمی‌دانستم که دعای چه موجود مقدس روی زمین را با خود دارم!

آن همه سخنان صاف و شیرین برای من اندازه یک دنیا کفاایت می‌کرد تا تصمیمی در این مورد بگیرم؛ ولی با آن هم خواستم در این مورد بیشتر بدانم تا باشد اگر چیزی جدیدی را پیدا بتوانم. همین که صفحه واتسپیم را باز کردم، چشمم به پروفایل یکی از دوستان افتاد که نوشته بود: «مراتب پنج گانه‌ی ربانی برای اهل قرآن:

۱. شفاعت

از ابوامامه باهلی روایت است که می گوید: از رسول الله صلی الله علیه وسلم شنیدم که فرمودند: «اَقْرَءُوا الْقُرْآنَ، فَإِنَّهُ يَأْتِي يَوْمَ الْقِيَامَةِ شَفِيعًا لِاصْحَابِهِ؛ قرآن را بخوانید که چون روز قیامت در حالی می آید که برای صاحبانش شفاعت می کند.»

روایت مسلم

۲. بلندی درجه

عن عبد الله بن عمرو قال: قال رسول الله : يقال لصاحب القرآن اقرأ وارق ورتل كما كنت ترتل في الدنيا فإن منزلتك عند آخر آية تقرؤها؛ روز قیامت به صاحب قرآن گفته می شود که بخوان و (منزلت خویش) را بلند ببر، تلاوت نما، همانگونه که در دنیا تلاوت می نمودی؛ یقیناً بلندی مقام تو در آخرین آیت که آن را تلاوت می کنی قرار دارد.» روایت ترمذی و احمد

۳. همشینی با ملائک

«وَمَا اجْتَمَعَ قَوْمٌ فِي بَيْتٍ مِنْ بَيْوَاتِ اللَّهِ يَتَلَوَّنُ كِتَابَ اللَّهِ وَيَتَدَارَسُونَهُ بَيْنَهُمْ إِلَّا نَزَّلْتُ عَلَيْهِمُ السَّكِينَةَ وَغَشِّيَّتْهُمُ الرَّحْمَةُ وَحَفَّتْهُمُ الْمَلَائِكَةُ، وَذَكَرَهُمُ اللَّهُ فِيمَنْ عِنْدَهُ؛

مردمی در خانه‌ی از خانه‌های خداوند جمع نمی‌شوند، در حالی که کتاب الله را تلاوت می‌نمایند و آن را بین خود مدارسه می‌کنند، مگر اینکه بر آنها آرامش نازل

می‌گردد، و رحمت خداوند آنها را در بر می‌گیرد، و ملائکه آنها را می‌پوشاند، و خداوند از آنها نام می‌برد.»
روایت مسلم

۴. بهترین بودن

از عثمان بن عفان روایت است که رسول الله فرمودند: «**خَيْرُكُمْ مِنْ تَعْلِمَ الْقُرْآنَ وَعَلِمَهُ؛** بهترین شما کسی است که قرآن را یاد بگیرد و برای دیگران یاد بدهد.» روایت بخاری

۵. اهل الله بودن

نسائی و سایر کتاب‌های سنن از پیامبر خدا روایت کرده که فرمودند:

«إِنَّ اللَّهَ أَهْلِيَنِ مِنَ النَّاسِ، قَالُوا يَا رَسُولَ اللَّهِ: مَنْ هُمْ؟ قَالَ: هُمْ أَهْلُ الْقُرْآنَ أَهْلُ اللَّهِ وَخَاصَّتُهُ؛ يَقِينًا بِرَأْيِ خداوند اهل از میان مردم است، گفتند یا رسول الله: آنها چی کسانی هستند؟، فرمود: اهل قرآن، اهل خداوند و خاص برای خداوند هستند.»

از آن خارج شدم، دوست داشتم بیشتر بدانم، کنگکاو شدم و بعد از خواندن این متن از واتسپم خارج شدم و در گوگل تحقیق کردم با احادیث، اقوال و فضایل متعددی برخوردم که از آن جمله یکی از آن‌ها خیلی به دلم چنگ زد. حدیثی که همیشه در موردش فکر می‌کردم.

- رسول الله می‌فرماید: «کسی که قرآن بخواند و بدان عمل کند روز قیامت خداوند به والدینش تاجی می‌پوشاند که نورش از نور خورشید در خانه‌های دنیوی بهتر و زیباتر است.» به روایت بخاری

دَاخْرَهِ مَكْرُونَ

این حدیث دقیقاً همان روایتی بود که در جامعه‌ی ما خیلی شهرت یافته است. هر کسی که حافظ می‌شد و خبرش به گوش ما می‌رسید، همه در خانواده‌ی گفتند: «خوشحال والدینش که تاج او دنیا (آخرت) نصیب شان شد».

باری؛ همان لحظه من می‌ماندم و تصوراتم که اگر چنین اتفاقی برای والدین خودم اتفاق بیافتد، هر دو را در سر یک تخت زیبایی که گویا مال آن دنیا باشد تصور می‌کردم، هر دو تاج بر سر، مسرور، خوشحال، سر بلند و با افتخار...

چون خیلی گیج شده بودم با خودم هیچی نگفتم و خود را به خواب زدم، اما کجا بود خواب؟

خودم را چهار سال قبل در همین اطاق حس کردم، به یاد آن ذوق خواستنی افتادم؛ یادم می‌آید هنگامی که تازه از صنف دوازدهم مکتب فارغ گردیدم و تصمیم گرفتم تا رشته‌ی شرعیات را فرا بگیرم؛ خیلی «کاش‌ها» در دل داشتم که یکی از آن‌ها حفظ قرآن کریم بود. با خودم می‌گفتم که اگر طی این مسیر تحصیلی، قرآن را در قلبم داشته باشم، به مراتب می‌توانم بهتر از قبل، به هدف خود نائل گردم. اما آن زمان همه‌ی این «کاش‌ها» فقط در حد یک آرزو باقی ماند؛ چون در محیطی که بزرگ شدم، همیشه می‌شنیدم که دختر نمی‌تواند یک مسئولیتی به این سنگینی را بدوش بگیرد. تبعیض میان پسر و دختر چنان همه‌ی سطوح را تسخیر نموده، که حتی مسأله‌ی حفظ قرآن کریم را نیز تحت شعاع قرار

داده است. می‌گفتند دختر برای زندگی پس از مجردی اش مسئولیت‌هایی دارد که با آن‌ها نمی‌تواند همچون یک مرد تا لحظه‌ی اخیر زندگی، قرآن را در حافظه داشته باشد. در جامعه‌ی که من زندگی می‌کنم این تنها نمونه‌ی تفکیک جنسیتی بین زن و مرد نیست، ما خیلی نمونه‌های دیگری نیز داریم که مطمئن‌نیم دخترخانم‌های که همین لحظه نوشه‌ی مرا می‌خوانند، به آن‌ها پی می‌برند.

من بی‌آنکه به این «کاش» ارزشمند اهمیتی بدهم؛ درس‌های دانشگاهی‌ام را آغاز کردم...

دَأْخِمَةٌ بِكَوْنَتِكَ

شما خود فکر کنید...

کسی که با این همه افکار منفی احاطه شده باشد، چگونه می‌تواند در زندگی خود به هدفی به این بزرگی ارزش بدهد و برای تحقق آن تلاش نماید؟! هرچند در وسط هر سمستر شوق دلم گاه بی گاه مانند آن طفلی که وسط کارتونی دیدنی، دلش می‌خواهد داخل تلویزیون برود و با آن‌ها یک جا شود؛ از جا می‌پرید و به آرزوی حفظ کلام الهی از سر شوق به تپش می‌آمد. در همین حد خواستنی بود و در همان حد محال!

با وجود این همه، با همان ذوق خواستنی هرچند کوچک خود، تصمیم‌های عجولانه و از سر شوق می‌گرفتم تا باشد هرچند قدمی به آن محال ذهنم، نزدیک شوم. در این میان آخرین بار تصمیم گرفتم تا از جزء اخیر قرآن کریم شروع نمایم.

حفظ را آغاز نمودم و دوباره بعد از حفظ یک یا دو سوره، ترک می‌کردم. زیرا متأسفانه اطمینان و آرامش ذهنی که باید در زمینه‌ی حفظ قرآن کریم وجود می‌داشت، مساعد نبود، و بناء گاهی سوره‌ی حفظ می‌گردید و سپس وقهی طولانی به میان می‌آمد. تا جائیکه نتیجه‌ی نهایی این تصامیم عجولانه، ده صفحه حفظ نیز نبود.

با آمد آمد مصروفیت‌های درسی تعقیب این هدف را رها کردم، چون با خودم می‌گفتیم که: «نمی‌شود، دیگر بگذار!» گویا ماجراهی آن خواست شیرین من و درس‌های پوهنتون همین گونه با بی نتیجه بودن تمام، پایان یافت.

در این مدت کاری یا سخنی مرا به سوی آن ذوق خواستنی ام نزدیک نساخت؛ فقط بعضاً که استادها برای ما می‌گفتند آیات همچنان شامل امتحان می‌شود، آن آیات را با شوق حفظ می‌نمودم و سریع تر از صنفی های خود در حافظه می‌سپردم و می‌دیدم که دیگران برایش چه زحمتی که نمی‌کشند...

چهار سال درسی من به پایان خود نزدیک می‌شد، روزهای اخیر دوره‌ی لیسانس خود را می‌گذشتاندم، یکی از روزها در ساعت درسی، استاد آیتی را می‌پرسید که باقی این آیت چیست؟ همه خاموش بودند. استاد گفت: «شرم نیست که در صنف به این بزرگی و رشته‌ی شرعیات یک تن از شما هم حافظ نیست؟» — هر چند جمله خیلی تأسیفبار بود، اما در عین حال از بُعد مثبت آن برای بعضی‌ها تکان دهنده بود و شاید من شامل آن بعضی‌ها نمی‌شدم. درس همان روز، تمام شد و بجز همان تکان چند لحظه‌یی بعد از خروج صنف، برایم مثل هر خبر انگیزیشی دیگر با گذاشتن تاثیر مقطوعی، رفت و گذشت.

ناخودآگاه تکان خوردم؛ دیدم سی و پنج دقیقه است که دارم به گذشته فکر می‌کنم..

با خود گفتم: سندس کافیست!

اطاق را ترک کردم و رفتم تا چیزی برای سحر آماده کنم.

دَاعِمٌ لِّكِبِرٍ

شوق یک خیز بلند

من می‌دانستم که منتظر چه شبی هستم، اما به رویم نمی‌آوردم یا هم شاید جرات تصمیم گرفتن را آنچه که باید می‌بود، نداشت.

شب من رسید، شبی که در میان سه‌صد و شصت و پنج شب منتظرش می‌باشم...

شب ۲۷ رمضان؛ زمانی که از وقت افطار می‌گذرد من در آن شب مانند شخصی می‌شوم که میداند مروارید داخل صد فقط در یک فصل می‌آید، صدف‌های ساحل را با عجله و یقین جمع می‌کند که شک ندارد میان آن صدفی بدون مروارید باشد... زود زود گام بر می‌دارد که مبادا موج بحر بباید و صدف‌ها را از نزدش دوباره داخل ببرد... منم لحظه لحظه آن شب را برنامه‌ریزی می‌کنم، آنقدر شوق و شورم نسبت به آن شب زیاد می‌باشد که حتی اگر در میان تلاوت قرآن یا عبادت دیگری مصروف باشم بازهم با خود می‌گویم که رفت... لحظه‌های با ارزش دارند می‌روند...

شب ۲۷ رمضان برای من هنگامی که مؤذن الله اکبر صبح را می‌گوید، حیثیت تحویل سال را دارد. من عادت دارم برنامه‌های سالانه‌ی خود را در شب ۲۷ رمضان با یک دنیا آرامش و انگیزه‌ی آسمانی در پیشگاه خداوند و زیر آسمان سیاه و پر ستاره و باد ملایم که امکان بودن شب قدر را زیاد می‌کند، می‌نویسم. من دعایی در آن شب نکرده‌ام مگر این که خداوند آن را به نحوی اجابت کرده است.

شب ۲۷ رمضان؛ زمانی که از وقت افطار می‌گذرد من در
آن شب مانند شخصی می‌شوم که میداند مروارید داخل
صف فقط در یک فصل می‌آید، صدف‌های ساحل را
با عجله و یقین جمع می‌کند که شک ندارد میان آن
صفی بدون مروارید باشد...

زود زود گام بر می‌دارد که مبلاً موج بحریاید و صدف‌ها
را از نزدش دوباره داخل ببرد.

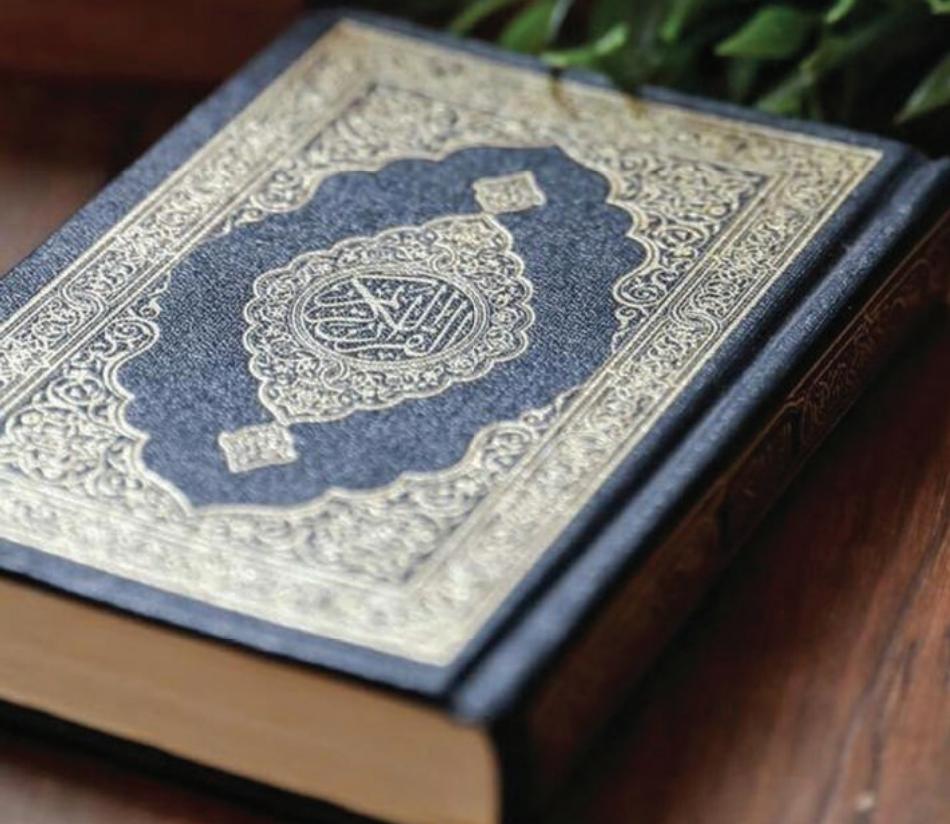
دَاعِمٌ لِّكُوْنَتِي

لذا تصمیم گرفتم که آن عهد بزرگ را همچنان در همین شب پر برکت به قصد اجرا و تحقق آن بنویسم. تاریخ ۱۴۰۰/۲/۱۸، و ساعت یک و سه دقیقه شب بیست هفتم رمضان بود؛ کتابچه‌ی آبی خود را که شباhtی زیادی به رنگ آسمان داشت، را باز کردم و شروع کردم به نوشتن. نخست نوشتمن، با خداوند وعده می‌دهم که آرزوی مادرجانم را عملی می‌کنم، آن را تحقق می‌بخشم اما با یک تفاوت اینکه این راز فقط میان من و خدایم و این کتابچه می‌ماند، تا تمام شدنش نباید هیچ کسی خصوصاً خانواده‌ام آگاه شوند.

همین اندازه نوشتمن چون نمی‌خواستم لحظه‌های با ارزش آن شب را با اضافه نوشتن از دست دهم. دوباره کتابچه‌ام را بستم و قلم را از وسط آن دور کردم که مبادا جایش را کسی متوجه شود.

گویا آن شب خداوند مفهوم واقعی تصمیم قاطع، همانگونه‌ی که مادرجانم گفته بود، برایم را آموختاند. من تصمیم قاطع گرفته بودم؛ و همان شب به شب سرنوشت‌ساز زندگی سندس مبدل شد. بعد از آن شب تا رسیدن عید، طریقه‌ی حفظ، مدت، تقسیم بندی اجزاء و صفحات، همه را منظم کردم، با خود تقسیم کرده بودم که در مدت ده ماه روزانه اگر من ۲ صفحه بخوانم می‌توانم در ده ماه تمامش کنم و دو ماه باقی را مراجعه کنم تا در رمضان آینده خودم نماز پر برکت مادرجانم را امامت کنم.

ابراهیم خواص رحمه الله می فرماید:
لذت تلاوت قرآن را هنگامی چشیدم
که به خود گفتم ای نفس! چنان قرآن
بخوان که انگار آن را از الله متعال
شنیده بیی." تلاوت می نمودم.

دَاعِمٌ بِكَفْرٍ

عیدِ متفاوت من سپری شد، آن عید
سنده هدفمند با همه عید مبارکی
می‌کرد، سنده که رازی در دل داشت
و فقط آسمان و کتابچه‌ی آبی از آن
آگاهی داشتند.

قرار بود روز چهارم عید شروع کنم
اما آنچه من می‌خواستم و برنامه‌ریزی
کرده بودم آنطور پیش نرفت، پدر کلانم
(رحمه‌الله) به نسبت مريضی که عاید حالت شده بود،
فوت کرد. من خیلی می‌خواستم که او نیز با من وقت
این خبر مسرت بخش باشد، مطمین بودم که اگر خبر
می‌شد از سرور و خوشی زیاد آن لبخند دیدنی‌اش ساعتها
روی چهره اش ظاهر می‌بود، چون در میان نزدیکان ما
کسی از طبقه‌ی انان حافظ قرآن نبود.

بعد بنابر مشکلات که سر راهم بود مجبور بودم پایان
نامه‌ی دوره تحصیلی خود را در کمتر از دوماه تمام کنم.
سه ماه بعد، من تماماً با مصروفیت‌های شدید و انواع
و اقسام مشغولیت‌ها مواجه بودم. سه ماه گذشت و من
هنوز هم سر و عده خود بودم، سرانجام خداوند راهم
را هموار نمود، و زمینه‌ی تحقق تصمیم قاطع‌م را فراهم
گردانید.

***

دَاخْرَهِ مَكْرُونَ

نخستین گام...

وضو گرفتم، دستمال که دوست داشتم
را هموار کردم و به قرائت الف — لام
— میم آغاز کردم. چقدر شیرین تمام
میشود وقتی با این یقین بخوانی که
الف ده حسن، لام ده حسن، و میم ۵۵
حسنی دیگر!

در اولین روز سه صفحه حفظ کردم. خیلی خوشحال بودم، روز بعد ۲ صفحه حفظ کردم، همین طور ادامه داشت کسی هم نمی فهمید ساعتها در اطاقم می بودم و با صدای بلند خانواده، دوباره حتی اگر در جریان تلاوت می بودم از اطاق خارج می گردیدم. اطاق من در تهکوی منزل ما بود و من هم از جای که کوچک خانواده بودم، باید در جمع همیشه حاضر می بودم.

در آن زمان آوازه‌ی کرونا خیلی گرم بود، هر کس تا حد توانش سعی می کرد از خود و فامیلش مراقبت کند؛ خداوند مرا ببخشد، چون دیدم دیگر چاره‌ی برای تنها ماندن در یک اطاق ندارم، ناچار به دروغ گفتن شدم، و طوری وانمود کردم که گویا من کرونا دارم.

طبق لزوم دید، برای هفت روز در یک اطاق قرنطین شدم، و در همان مدت توانستم حجم زیادی از سوره نساء را حفظ کنم.

جريان حفظ من خوب پيش مى رفت، به جزء هشتم
قرآن کريم رسيده بودم، كه اتفاق خيلي بدی نه تنها
برای من بلکه برای تمام وطنم رخ داد، در يك روز همه
جا تغيير کرد. حالت خود، خانواده و وطنم؛ کمتر کسانی
هستند، که درک می کنند. از هم پاشیدن وطن در جلو
چشمانت چه دردی دارد؟!

لا حول و لا قوة الا بالله العلي العظيم

امان از آن روزهای بیدار؛ قصد سفر کردیم از وطن برای
مهاجرت، داشتم با نامیدی تمام، همه پارچه‌های روزانه ام
را که روی دیوار اطاقم نصب کرده بودم، جمع می کردم
بیش از هشتاد پارچه‌ای کوچک ورق بودند؛ همه در مورد
چگونگی حفظ، گزارش و پیشرفت جريان حفظ بود،
همه‌شان را در بکس خود گذاشتم ... روزها می گذشت و
ما گمان می کردیم که سفر نزدیک شده است.

يک ماه با همين نا اميدی، سردرگمي، دلهرگي، خستگي
و پريشاني گذشت، تا اندکي اطمینان حاصل کردم که
سفر آنقدر هم نزدیک نیست.

چون خداوند برایم آموخته بود که تصمیم قاطع یعنی
چه، دوباره به خود آمدم و خواستم جريان حفظ را از سر
بگيرم، از سر گيري که با يك عالم شک و تردید همراه
بود. اينکه حافظه من ضعيف است؟ درست حفظ نکردم؟
مبادا خداوند سرم قهر شده که چرا ترك کردي؟ شايد
نzed خود می خوانم به اين خاطر چنيين است؟ سندس
شايد اصلا به اين حفظ نگويند و...

داستان مکالمه

پرسش‌ها آنقدر قوی بودند، که گاهی
مرا جلو می‌برد و گاهی به عقب
می‌راند.

اما تسلیم نشدم...

حتی در زمانی که همه دانشجویان
درس‌های شان را تعطیل کرده بودند،
خواهر و برادرم خانه نشین شدند،
کسی حقی برای درس خواندن نداشت یا اگر می‌داشت
دیگر امیدی برای خواندن و نوشتن وجود نداشت...
همه جا، همه کس سخن از نا امیدی می‌زد... حلقه‌های
تیره‌ی چشمان اطرافیانم با گذشت هر روز تیره‌تر
می‌شد.

همه در فکر و خیالات منفی روز شان را شب می‌کردند.
اما من زیر بار این حوادث و افکار نرفتم. ساده بگوییم؛
تسلیم نشدم.

***

مکان سفر قرآنی من

داستان خود را می‌کنم

دست یاری خدا

یک ماه تمام با هر نوع فکر منفی اطرافیان که گاهی غالب می‌شدند، ادامه دادم تا اینکه خداوند برای چندمین بار دستم را گرفت و یاری ام کرد. و این بار کمک خودش را به واسطه یک شخصی که کمتر می‌شود مانندش را در این دنیا پیدا کرد، ظاهر

کرد. استاد مهربانم را که چند مدتی شاگرد صنف عربی شان بودم، و از آن مدت چهار سال می‌گذشت ولی با آن هم وسیله‌ی خیر شد. برایش پیام ماندم تا چند سایت درسی را برایم معرفی کند و در صورت امکان مراجعه‌ی خود را آنجا کنم، او خیلی از این تصمیم من خرسند شد و جملاتی برایم گفت که واقعاً نیاز داشتم از کسی بشنوم. با معرفی چند آدرس بالاخره به این نتیجه رسیدیم که هیچ یک کاربرد درست ندارد تا اینکه تصمیم به این گرفت که علناً خودش در این زمینه با من همکار باشد. می‌دانستم کار خدا و نتیجه دعاهای مادر جانم است. این تصمیم آنقدر برایم لذت‌بخش بود که توانست، بروی آن تصمیم قاطع من یک آبی تَر و تازه بپاشد تا باشد نشیط شود. عهد شب ۲۷ رمضان من جان دوباره گرفت.

دیگر مطمئن شدم که بدون هیچ تردیدی طی این مسیر توفیق خداوند رفیق من است؛ لذا کمر همت خود را محکم‌تر بستم و به آغاز مجدد و پرقوت دست زدم.

داستان مکالمه

سه الی چهار صفحه مقید شده بود
تا هر روز با بخشی از مراجعه نزد
استادم خوانده شود. این مراجعه که
روزانه پانزده دقیقه وقت را می‌گرفت،
شبیه کارخانگی صنفی برایم شده بود
و بلکه گویا برای چند دقیقه‌ی انسان
را از زندگی فانی دنیوی، به حیات
جاویدان سرمدی عروج می‌داد. بابت
اینکه من نتیجه‌ی یک روز تلاوت
خود را می‌دیدم. با هر باری که
زنگ قطع می‌شد، میدیدم که به
آن خط سبزی که برای خودم تعیین
کرده بودم، یک قدم نزدیک‌تر
شده‌ام. برای اینکه کسی از خانواده
آگاهی پیدا نکند، وقت مراجعه با
استاد را صبح وقت یا شب قبل
از خواب تعیین کرده بودیم. ذیلاً
می‌خواهم تقسیم اوقات آن زمان
خود را برای تسان بنویسم.

هرگاه دیدی همتات کوتاهی کرد وضعیف شد با این آیت صیقل اش بده؛

{**هُمْ دَرَجُتْ عِنْدَ اللَّهِ**} آل عمران: ١٦٣

[هر یک از] اینان، درجاتی [متفاوت] نزد الله دارند.

و هرگاه تصمیمات سُست و عزمات شکسته شد با این آیت نیرومندش ساز:

{**وَأَرْلَقْتَ الْجَنَّةَ لِلْمُتَّقِينَ**} شعراء: ٩٠

و [آن روز،] بهشت برای پرهیزگاران نزدیک می‌گردد.

داستان دکتر میرزا

دشواری‌های راه

من در مدت شش ماه که بخاطر حفظ تعیین کرده بودم، در ۲۴ ساعت فقط چهار ساعت می‌خوابیدم.

رأس ساعت سه بیدار می‌شدم و الى ۸ صبح قرآن می‌خواندم چون ۸ بجھے موعد صبحانه بود، باید میرفتم به جمع خانواده می‌پیوستم. همیشه وقتی صبحانه به اطاق مادرجانم می‌آمدم؛ برایم می‌گفت: چرا خوش هستی؟ گویا خودم متوجه نمی‌بودم که ساعت‌های حفظ قرآن کریم، لبخندی بی اختیار به صورت من می‌آورد.

بعد از صرف صبحانه نیم ساعتی وقفه می‌گرفتم و دوباره میرفتم سر وظیفه‌ی مقدس و اصلی خودم. یک الى دو ساعتی به حفظ ادامه می‌دادم، که در وسط صفحه یا وسط آیت با صدای مادرجانم که: سندس کجا هستی؟ دوباره از اطاق بیرون می‌رفتم.

الى ساعت‌های بعد از ظهر در کارهای خانه مصروف می‌بودم. چون بعد از آن همه فعالیت‌های ذهنی و فزیکی، دیگر برایم مجال تازگی نمی‌ماند، مجبور می‌شدم خودم را با یک گیلاس قهوه‌ی تلخ دوباره سرحال کنم.

مجددأً شروع می‌کردم... دو یا سه ساعتی در این جریان با تلاوت قرآن می‌گذشت که بازهم با زنگ مادرجانم یا صدایش دوباره مجبور می‌شدم، از اطاق بیرون بروم، ولی این بیرون شدن خیلی بالایم سنگینی می‌کرد، چون آنها فکر می‌کردند که من خواب بودم. در حالی که اعصابم

آرام شده، خستگی روزانه ام بر طرف گردیده، پس بی حوصلگی برای چه؟ با هر قدمی که در زینه می‌ماندم تا به اطاق مادرجانم برسم، از خدواند می‌خواستم که مرا در مقابلش بی‌حوصله نکند، مبادا چیزی از سر کم حوصلگی بگوییم که سبب شکستن دلش گردد؛ بهر صورت، هر روز من بودم و همان بهانه‌های تکراری و خسته‌کن!

شب میشد و همین طور همه عادت داشتیم تا چند ساعتی از شب را همه باهم بشینیم و قصه کنیم. و اما من چه؟ حال قصه کردن داشتم؟ یا اصلاً حال نشستن را جلو فامیل داشتم؟ هرچند بسیاری از شب‌های کابل با بی‌برقی همراه می‌بود، ولی چراغ کوچک خانه‌ی ما با قصه‌های شیرین اعضای فامیل، همیش گرم‌کننده‌ی شب‌های زمستان و سرگرمی خوبی برای شب‌های تابستان بود.

طی این مجالس، خاطرات گذشته یاد میشد، تصمیم‌های مهم گرفته می‌شد، تغییرات با ارزش پیشنهاد می‌شد؛ چای زنجیل‌دار و شیرینی‌های خاص نوش جان می‌شد... آخر چه کسی دلش می‌خواهد از این لذت‌های دست نیافتنی حتی برای یک لحظه خویشتن را محروم کند.

اما من که این محرومیت را لازم و وسیله‌ی چهت تکمیل حفظ می‌دانستم، تحمل کردم، و مجبوراً از آن لذت گذشتم چون لازم بود تا وقت‌تر بخوابم و صبح زود برای حفظ بیدار شوم.

عادت داشتم هر شب قبل از خواب شعر بخوانم و بعد بخوابم اما به مثل مورد قبلی از خیلی موارد لذت بخشی

دَأْمَمْ

که به من آرامش می‌دادند، گذشتمن.
 ناگفته نباید گذاشت که ذاتاً با هنر
 خیلی علاقه دارم. قبل از مسأله‌ی حفظ
 همیشه سر و کارم برای رسیدن به
 آرامش و لذت؛ شعر خواندن، دکلمه،
 رسامی و نویسنده‌ی و مطالعه بود. اما
 برای مدت معینی همه را تعطیل کردم
 چون اطمینان داشتم که قرآن همه‌ی
 اینها را جبران می‌کند.

شب وقت می‌خوابیدم و دوباره نیم شب از خودم با یک
 قهوه‌ی چاکلیتی استقبال می‌کردم. اسم ساعت هشدار
 خودم را در مبایل به «وقت نداری سندس، هله
 هله...» ثبت کرده بودم.

بعضی شبها وقتی زنگ می‌خورد، می‌گفتمن کاش
 ساعت سه نباشد، اما می‌دیدم که ساعت سه بجهه
 است. اولین موردي که بعد از بیدار شدن به آن فکر
 می‌کردم، برق بود - آیا برق است یا خیر - دعا می‌کردم
 کاش برق باشد چون جای خواب من یک اطاق بود و
 محل قرآنکریم خواندن اطاق دیگر - آن اطاق بدون هیچ
 وسیله‌ی گرمایش بود، جز یک بخاری کوچک برقی که
 آنهم بابت رفتن ناگهانی برق، خاموش می‌بود. در اطاق
 برای خود هیچ بالش یا کمپلی نمانده بودم، چون اگر
 می‌بودند، به راحتی خواب غالب می‌شد.

دَأْخَمْ مَكْبُوتَه

در مکان سخت خواب می‌کردم، تا
مبادا جای خوابم راحت باشد و من
دیر خواب بمانم.

آن شب و روز سردی هوا به منفی ۱۸ درجه سانتی گراد می‌رسید، فدای مادرجان و پدرجانم شوم که چقدر دل شان بخاطر خواب کردنم در زمین سخت نارام بود.

شبی از شبها، خواب خیلی سرم
فشار آورده بود به حدی که دیگر
قهوه نیز پاسخگوی آن نبود — بدون آنکه فکر کرده باشم قرآن کریم را روی بخاری روشن گذاشتم و در همان حالت نشسته به خواب رفتم، که دوباره از بوی سوخت کاغذ بیدار شدم، دیدم پوشِ مصحف همراه با چند ورق آن کاملاً سوخته است. من دیر خواب رفته بودم، چون بر ق رفته بود و باعث شد آتش سوزی رخ ندهد. همه صبح که بیدار شدند می‌پرسیدند: کجا سوخته؟ یا این بوی از چه است؟

از دود شدید نمی‌توانستم دو روز دیگر در آن اطاق بروم، دروازه‌اش را بسته بودم تا کسی نفهمد که اطاق من است.

فقط دود از طریق کلکین کوچکی که داشت بیرون می‌شد.

البته روزهای که تصمیم رفتن به مهمانی می‌شد، لحظات سختی بودند قناعت دادن به اعضا خانواده برای اینکه «من نمی‌توانم بروم»، با سختی و مشکلات در مقابل (برو) گفتن‌های شان مبارزه می‌کردم؛ کسی نمیدانست به چه علت این همه پافشاری برای نرفتن دارم. خیلی از دوستان خفه شدند، مانند چند ماه گذشته با کسی در تماس نبودم، همیشه به روزی فکر می‌کردم که بخیر حفظ را تمام کنم و با یک دلیل قناعت بخش از ایشان عذر خواهی کنم.

گاهی آنقدر از چندین جهت بالایم فشار زیاد می‌گردید، گویا شبیه پرنده‌ی می‌شدم که در قفس را برایش باز گذاشته اند اما او میلی برای پرواز ندارد، در خودم می‌پیچیدم و خودم را شدیداً ضعیف حس می‌کردم.

دَاخْرَهُ هَنَّمَةٌ

هنگامی که خدا را دیدم!

(گزیده‌ی از سفرنامه‌ی قرآنی من)

خسته می‌شدم، قرآن کریم را
می‌بستم به اتقام می‌آمدم و لحاف را
برویم کش می‌کردم، می‌دیدم هم
خسته‌ام، هم مصروفیت‌های بیرونی
زیاد‌اند، و طبیعتاً در کنار این همه
فشارها، حفظ را به سختی می‌توان در ذهن مستقر کرد،
و به ویژه زمانی که محدودیت وقت نیز مطرح باشد.
عوامل و اسبابی وجود داشتند، که خویشتن را به شش
ماه مقید کنم، و بیشتر و کمتر از آن را نپذیرم. من شش
ماه تمام خودم را با دو دلخوشی تسلی می‌دادم:

- لحظه‌ی که خانواده‌ی خویش را غافل‌گیر
نمایم و شاهد اشک خوشی والدینم باشم.

- لحظه‌ی که شاهد افتخار والدینم در روز
قیامت و بلکه گواه تاج‌پوشی آنها باشم.

همین دو دلخوشی باعث می‌شدند که من تازه شوم،
شکست نخورم و تسليیم نشوم؛ زیرا آدم وقتی هر شب
قبل از خواب و هر صبح بعد از بیدار شدن یک موضوع را
در ذهن داشته باشد، قادر خواهد بود تا از پس هر نوع
مشکل برآید.

دَأْمَر بِكَوْيِم

آن که همیشه به دلم چنگ میزند
اسم (رحمن) است؛ همیشه دوست دارم
بگویم خدای رحمن.. پروردگار مهربان!

این اسم برای من خیلی عزیر و گران
است، اما جریان حفظ قرآن کریم آنرا
محبوب‌تر گردانید و معنای آنرا با
تجربه‌ی عینی و عملی برایم به اثبات
رسانید.

گویا در سخت‌ترین لحظات نومیدی، خداوند توصیه‌های
ربانی خویش را توسط بندهی محبوبش که همانا استادم
بود، برایم ارسال می‌کرد. در لحظات آن‌چنانی، استاد
گرامی، جملات را به زبان می‌آورد که همانند قطرات
باران بر روی گل‌های پژمرده، باعث شادابی و طراوت
می‌گردید.

برای یک روز غیر حاضری‌ام در درس ۵۰۰ افغانی جریمه
تعیین کرده بودم، تا باشد که اصلاً غیر حاضری نکنم.
با خود می‌گفتم روزی آیتی را حفظ خواهم کرد، که
در آن نام خودم ذکر شده است. هر صفحه‌ی که به
سوره کهف نزدیک می‌شدم هیجانم بیشتر می‌شد. تا
اینکه روزی به سوره‌ی یوسف رسیدم، کم و بیش آن
زمان با ترجمه آیات آشنایی داشتم وقتی آیات فراق
را میخواندم، و هنگامی که به آیات صبر می‌رسیدم و
سپس آیت جزای صبر... واقعاً حس می‌کردم که خود
خداوند رحمن، همین لحظه با من صحبت می‌کند. تا
اینکه رسیدم به آیت "قَدْ جَعَلَهَا رَبِّي حَقًا..." تاثیر ویژه‌ی
این آیت سبب شد که تا دو ساعت، حفظ نتوانم. بعد از
خواندن این آیت نه تنها که ادامه داده نتوانستم، بلکه به

تمام آرزوهايم فكر كردم که روزی اين آيت را در سجده به خدايم توصيف کنم، همین سير و سياحت در عالم خيال، حدود دو ساعت ذهنم را به خود مشغول نگه داشت.

قهوهام سرد شد و دعای ساعت استجابت روز جمعه همچنان رو به تمام شدن بود. خواستم همین بخش آيت را در تصويری سنگي قاب کرده در اطاق، جلو چشمانم بگذارم. در زندگي برای اولين بارم بود، خودم برای خود چنين تحفه‌ی سفارش دادم. وقتی سفارشم را تسليم شدم، مقابل آيinne ايستادم و با خود گفتم که روزی فراخواهد رسيد که من به اين تابلو ببینم و لبخند مليحی بزنم، لبخندی که از سر رسیدن به آرزوهايم باشند.. هر باري که چشمم به آن تابلو می‌خورد، دلم ذوق کودکانه‌ی میزد. بلاخره روش رسید، همان لحظه‌ی که خيلي انتظارش را می‌کشیدم، بلاخره به آيتی رسیدم که اسم خودم در آن درج شده بود، «... وَلَبِسُونَ ثِيَابًا حُضْرًا مِّنْ سُنْدُسٍ إِسْتَبْرَقِ...»^{۳۱}كهف

چه کسی باور خواهد کرد، که من اين آيت را با چهره‌ی خندان حفظ کرده‌ام؟

آيت تمام شد و قلبم اطمینان چند ماهه‌اش را بدست آورد که؛ آري، تو می‌توانی!

روز ها همین طور می‌گذشتند که متأسفانه برای مادر جانم مرضی پيش آمد و من مکلف بودم تا در يك اطاق با مادر جانم بخوابم... با آن وضعیت نمی‌توانستم ديگر ۳ بجهه شب بخيزم و تا ۸ صبح غایب باشم.

دَاخْرَهُ بِكَوْنَتِ

یک شب، دو شب، سه شب ... نتوانستم
طبق برنامه بیدار شوم و کارم را انجام
دهم.

بلاخره تصمیم گرفتم تا یک بهانه‌ی
قناعت بخش بیاورم تا کسی سرم
شک نکند، به آنها گفتم که من درس
تفسیر را شروع کرده‌ام، از ساعت ۶ صبح

شروع می‌شود تا ۸ ادامه پیدا می‌کند. این چنین بود
که شب‌ها به مشکل می‌توانستم، وقت بخوابم و صبح
ها هم یک ساعت ناوقت تر بیدار شوم. این وضعیت
یک ماه ادامه پیدا کرد و من مدام دعا می‌کردم که
زودتر پایان بیابد. کار من به جایی کشید که به بهانه‌ی
اینکه خواب هستم توسط مبایل از زیر لحاف مراجعت
می‌کردم.

جزء ۲۱ رسیده بودم، وضعیت دلگیرم ساخته بود، اما
تسلیم دلگیری‌هایم نمی‌شد. یک روز صبح وقتی برای
صرف صحانه آمدم، مادر جانم پرسید: «حفظ را کجا
رساندی؟»

جام کردم - نمی‌دانستم، چه بگویم باز هم از خنده
کمک گرفتم، خنده باعث می‌شد تا بالایم مشکوک
نشود، و وضعیتم را نداند.

«حفظ چه؟»

گفت: «حفظ قرآن کریم که برایت گفته بودم.»

هزار یک فکر در ذهنم خطور کرد که مبادا فهمیده
باشد..

خودم را کنترول کردم و گفتم: «مادرجان هر وقتی که برای من زمینه‌ی رفتن در یک مدرسه‌ی صحیح در یکی از کشورها در کنار تحصیل فراهم گردید، حتماً این آرزوی خودت را برآورده می‌کنم. آن حرف‌های که برایم شب رمضان گفتی یادم است. خیالت راحت.»

گفت: «درست است، خداوند مهربان است که روزی این آرزوی من هم برآورده شود، اما چوقت؟»
تلاش کردم تا موضوع را تغییر دهم.

گفتم: درس تفسیری که می‌خوانم، سخت‌تر شده...

- «راستی! پیش خود فکر می‌کردم همین
چند لحظه قبل که هر وقت سندس
درس تفسیرش تمام شد من نزدش شروع
می‌کنم. چه می‌خوانید در تفسیر؟»

- نمی‌دانستم، چه پاسخ دهم. چون قبلًا
در این مورد اصلاً فکر نکرده بودم. گویا
برای لحظه‌ی زمان توقف نمود.

گفتم: «از قواعد تفسیر شروع کردیم. فعلًاً در تفسیر اصلی
که منظور خودت است داخل نشدیم هر وقت یاد گرفتم،
حتماً برایت می‌گوییم» و باز هم لبخند غیر ارادی من!

صبح‌ها پرسش‌های مختلف و متنوعی ذهنم را درگیر
کرده بودند.

مبارا شک کرده باشد؟

خیلی کنجکاو بودم که بفهمم، آیا حقیقتاً می‌داند یا
خیر؟

داستان مکالمه

چون در جریان این مدت، به اندازه‌ی مراقب بودم که حتی مجال شک‌کردن را برای هیچ احدهی فراهم نکنم.

دیدم که از این بگو مگوهای خودی چیزی جور نمی‌شود. قاعده‌ی را ترتیب نمودم و بالاخره به این نتیجه رسیدم که نه، نمی‌فهمد.

روزی که من در سوره‌ی سبا بودم ... خیلی کوشش کردم که تمام سوره را حفظ کنم، اما نتوانستم. هر اندازه‌ی که تلاش کردم نمی‌شد... اصلاً در ذهنم اضافه تراز سه صفحه‌اش، بیشتر ثبت نمی‌شد، قرآن کریم را بستم و آمدم طبقه‌ی بالا نزد پدر جان و مادر جانم...

قصه‌ی پسرک را می‌کردند که تازه حافظ شده بود و ۱۳ سال سن داشت (آن پسرک یکی از کسانی بود که در گذشته‌ها همراه با فامیل ما در کارهای خانه کمک می‌کرد)، با یک عالم حسرتی که می‌شد از طرز بیان و کلمات‌شان فهمید و نیز در چشمان شان خواند، می‌گفتند: «خوشابحال مادر و پدرش که پرسش حافظ قرآن شد».

آنها حسرت می‌خوردند و اما همه‌ی اینها، سبب قوت اراده و انگیزه‌ی من می‌گردید.

دوستان زیادی پیام می‌فرستادند و می‌گفتند که سندس ترا چنین و چنان خواب دیده‌ایم.

در خانه، بازار، پوهنتون، مهمانی و... در هر کجای این حوالی حتماً با یک تن مقابل می‌شدم که اشاره به هدف من داشت.

روزی برای خرید لباس عید به شهر رفتیم، من که از نیم شب بیدار بودم، نمی‌توانستم زیاد قدم بزنم و ایستاد باشم، از جمع فامیل اندکی دور آمدم روی یک چوکی نشستم. لحظه‌ی نگذشته بود که صاحب دکان با مشتری اش که ظاهراً همدیگر را می‌شناختند شروع به سخن زدن در مورد حفظ قرآن را کردند:

- همین حفظ قرآن چطور است؟ تصمیم دارم
بکنم... از طفولیت قرار بود حفظ کنم اما
بی پروایی سبب شد اصلاً سراغش نروم.

مشتری که از سخنانش آشکار بود حافظ قرآن است، گفت:

- یکبار شروع که کرده، دگر خودش خود
به خود پیشرفت می‌کند.

خیلی تصادف زیبا برایم بود.. از آنجا دوباره برخاستم و رفتم نزد فامیل. بدون آن که توجهی داشته باشم گفتم: درست است همین لباس.

با یک انگیزه مثبت که توقع اش را نداشتم در بازارهای شهر آن را دریافت کنم و مطمین بودم کار خداست، روانه‌ی خانه شدیم. بعد از اندکی توقف دوباره با همان انگیزه شروع کردم.

هر آیت قرآن برای ذهنم همچون سربازی می‌ماند که با وارد شدن شان به سرزمین حافظه ام، جاهای دست نخورده را با اطمینان و قوت تمام فتح می‌کردد، با گذشت هر روز بر تلاش شان برای پیش روی افزوده می‌شد.

دَأْمَمْ بِكَرْمَنْ

هر صبحی که بیدار می‌شدم، چند
کلمه‌ی در مورد توانستن می‌خواندم یا
می‌شنیدم، بعد آغاز می‌کردم، خداوند
خیلی به ما نزدیک است نه؟
شما هم احساس کرده اید؟

همانند باغبانی که بالای نازدانه‌ترین
گل‌اش خیلی زحمت کشیده و منتظر
است که نمو کند و بلاخره حاصل
دهد؛ شب و روز را شمارش می‌نمودم.

من که همیشه خواب گذاشتمن تاج دنیوی را بر سر
والدینم می‌دیدم و کسی در خانه نمی‌فهمید به ناچار.
از دوستم کمک خواستم تا تاجی برایم خریداری کند.
تاج را گرفتم و با نزدیک شدن هر روز تمثیل تاج بر
سر کردن و گفتن این موضوع برای خانواده را، در مقابل
آینه می‌کردم.

در اوایل نمی‌توانستم، همین که جلو آینه قرار می‌گرفتم
اشک مانع می‌شد و نمی‌توانستم ادامه دهم، تا اینکه
با ساختن ویدیوهای متعدد از تمثیل خودم، توانستم تا
حدی تمثیل خواستنی داشته باشم.

***

همانند باغبانی که بالای نازدانه
تین گل اش خیلی زحمت
کشیده و متظر است که نمودند
و با خره حاصل دهد؛ شب و روز
را شمارش می‌نمودم.

دَأَمْ كُنْ فَيَكُونُ

روزها می‌گذشت، تا اینکه کار من به
جایی کشید که ده صفحه‌ی از ۶۱۵
صفحه‌ی قرآن مانده بود. حتی فکر
می‌کردم از تاریخی که نزد خود تعیین
کرده بودم، زودتر تمام کرده‌ام، اما شاید
خداوند نخواسته بود چون؛ عزم سفر به
ولایت را همراه با فامیل برای چند روزی گرفتیم.. طی آن
سفر تمام ذکر و فکرم، پرداختن دوباره به حفظ، جهت
تحقیق هدف شده بود.

آنقدر دلم برای آن لحظه می‌تپید که قندی در دل نمانده
بود، تا آب شود. شبی که فهمیدم فردایش دوباره رهسپار
خانه می‌شویم، از فرط خوشحالی زیاد در قدم زنی شب
هنگام آن وقت بی اختیار دستانم بالا می‌پریدند و
حرکاتم تغییر می‌کرد. به کودکی تبدیل شده بودم که
برای رفتن به پارک دوان دوان حرکت می‌کند و می‌داند
که آنجا علاوه بر اسباب بازی، شیرینی‌های متنوع هم
موجود است.

فقط سه روز به رمضان مانده بود که آمدیم دوباره به
خانه، طی دو روزی که باقی مانده بود همان صفحات
باقی را حفظ کردم و تماماً....

آخرین آیتی را که حفظ کردم مربوط سوره‌ی فجر
می‌شد.

وادخلی جنتی (و به بہشت من داخل شو)...

وَادْخُلِي جَنَّتِي

الْأَجْنَابُ الْمُكْرَمُونَ كَمَا يُؤْتَوْنَ الْأَمْرَ الْأَعْظَمُ
اللَّهُ يَعْلَمُ مَا يَصْنَعُونَ لَمْ يَأْتِكُمْ بِمَا يَرَوْنَ
شَوَّرٌ وَلَدُونٌ كَمَا يُطْلَقُونَ لَمْ يَأْتِكُمْ
بِمَا يَرَوْنَ وَرَبِيعٌ وَرَبِيعٌ لَمْ يَأْتِكُمْ
بِمَا يَرَوْنَ وَغَلُومٌ لَمْ يَأْتِكُمْ بِمَا يَرَوْنَ
أَنْ يَعْلَمُوا أَنَّهُمْ لَا يَسْلِمُونَ
كَمَا وَأَنْتَ الْمُكْرَمُ عَلَيَّ إِنَّمَا يَعْلَمُ
مَا يَرَى وَرَدْ شَاهِي وَكَوْفَوْنَ إِنَّمَا يَعْلَمُ
مَا يَرَى يُوتَاهُمُ الْحُرُمَاتُ كَمَا يُلْهَى
أَهْلُ الْكِبَرِ أَهْلُ الْكِبَرِ هُنَّ الْمُكْرَمُونَ
مُؤْمِنُ أَكْبَرِنَ فَلَمْ يَأْتِكُمْ بِمَا يَرَوْنَ
الْمُسْكُوفَةُ يُطْلَقُونَ سَادِهُ الْجَنَّانُ
الْأَنْسَتُ عَفْوُنَ شَفَّاكُ وَدَيْكَ وَدَيْكَ مُكْرَمُونَ
وَرَعَالُهُمُ الْمُرْسَيْنَ وَدَلَالُهُمُ الْمُوَافِقُونَ
وَفَلَامُ الْأَمْدَارِ الْأَنْسَتُ الْمُكْرَمُونَ

آخرین آیتی را که حفظ کردم مربوط سوره‌ی فجر می‌شد.

وَادْخُلِي جَنَّتِي ”وبه بهشت من داخل شو“...

آسودگی، لذت، آرامش و خوشبختی دنیا تمامش مساوی است با لحظه‌ی که آخرین آیت قرآن را حفظ می‌کنی!

دَأْمَمْ

آسودگی، لذت، آرامش و خوشبختی
دنیا تمامش مساوی است باحظه‌ی
که آخرین آیت قرآن را حفظ می‌کنی!

چگونه خودم حس خود را برای تان بازگو
کنم؟

چه کردم آن لحظه؟
پرواز کردم؟

خندیدم؟

کسی را خبر کردم؟

چه؟

حتی آن شب استادم مصروف بود، وقت تبریک گفتند
درست را نداشت.

گریه‌ام گرفت، انقدر شدید و سنگین که حس می‌کردم
کسی بالای قلب من فشار می‌آورد....

حس می‌کردم انسان دیگری در وجود من درحال
جابجایی است. انسان پر مسئولیت و هدفمند...

بدون هیچ وقفه‌ی سجده کردم و در آن حالت آیت "قدْ
جَعَلَهَا رَبِّي حَقًا" را با صدای خفیف و لرزان، با چشمان
نمدار و گریان و با دل گرم و ترسان تلاوت نمودم.

حس می‌کردم چیزی در قلبم از سوختن زیاد سرد و آرام
گردیده...

همه جا ساكت شده بود، هیچ صدایی جز نفس‌های
تند تنده خود را در سجده نمی‌شنیدم..

حس عجیب بود، باورش حتی برای خودم مشکل بود،
که تیرم به خطا نرفت و من بالاخره به منزل مقصود
رسیده‌ام.

به دنیای جدید و عجیبی وارد شدم... دنیایی که در آن
«منِ قوی» خیلی خوب می‌درخشید...
دیگر خودم را از ته دل باور می‌کردم.

دست حمایت خدا را علناً همراه خود حس می‌کردم.
برای چند لحظه از عالم و آدم کنار رفته بودم، لحظات
آن شب را نمی‌شود با کلمات دنیوی بیان کرد. گویا به
تعییرِ بلیغ شاعر حکیم که:

ای بسا معنی که از نامحرمی‌های زبان
با همه شوخی مقیم پرده‌های راز ماند

بابت وجود مهمانان، نمی‌توانستم ازین سرور و شادی
بزرگ در برابر اعضای فامیل پرده بردارم؛ هم‌چنانی که
ناتوان بودم ازینکه این خبر بزرگ و پر از مسرت را از
شب تا صبح در دل خود نگهدارم، چون دیگر تیر طاقت
من از کمان تحمل پنهان کاری خارج شده بود.

خواهر زاده‌ام که پنج سال سناش بیش نیست را در اطاقم
خواستم و محکم در آگوشم گرفتم و گفتم: «ارسلاانی، من
تمام کردم، میدانی من تمام کردم.»

با تعجب پرسید: «چه را ُتودو جان؟!» (او مرا از طفولیت
ُتودو جان می‌گوید)

گفت: «کتاب را تمام کردم کتاب را»...

«پس جایزه‌ات چه باشد؟»

دَاعِم بَلْوَه

ساكت ماندم، چون من اصلا به
جايزيه های دنيوي و يا مادي فكري
نكرده بودم...

آن شب صبح شد ولی من نتوانستم
بخوابم. چندين بار مقابل آيinne ظاهر
مي شدم، و تمثيل اعلان کردن را
مي کردم.

تا اينکه بالاخره خداوند روزش را
رساند.

***

تحفه‌ی که خودم برای خودم خریدم

لحظات ملکوتی

اول اپریل، یک روز قبل از رمضان سال ۱۴۴۳

زمین جایم نمی‌داد و آسمان به من
خیلی نزدیک شده بود — کاش می‌شد
احساس باطنی برخی از لحظات حساس
عمر را در قید کمره درآورد، تا دلخوشی
باشد برای سختی‌های تمام عمر..

با پیراهنی که مادرم از سر شوق برایم گرفته بود و یک
روز قبل آن برایم داد، آماده شدم تا بروم پاسخ شش ماه
تلاش و سخت کوشی خویش را اظهار کنم.

تماس تصویری را با برادرانم که خارج از کشور بودند
برقرار کردم، دستانم که توانایی برداشتن حتی یک
مبابیل را نداشت را سپردم دست خواهرم.

با پتنوسی که از گل آماده کرده بودم و قرآن مادرجانم
که سال‌های زیادی در آن تلاوت کرده بود و حفظ من
نیز در همان شده بود، را در آن قرار دادم و با قدمهای
لرزان لرزان و تپش‌های تندرنده قلب، رفتم در محضر
جمع فامیل.

مادرجانم با لباس‌های لیمویی اش که به زیبایی اش
می‌افزود با پدرجانم سر تخت دنیوی خویش نشسته
بودند و نمیدانم قصه‌ی چه و یا کی را می‌کردند که
ناگزیر کلام شان را قطع کردم و آن پتنوس را نزد شان
گذاشتم، بدون آنکه چیزی بگویم، فقط گفتم:

«این برای شماست.»

١٤٠١ حمل

داستان مکالمه

آن‌ها گمان کردند که برای رمضان ما
تحفه گرفته است، تشکری کردند و در
همین لحظه اشک‌های من بی‌اختیار
سرازیر شد، پریشان شدند و پرسیدند:
«چه شده؟»

نمی‌توانستم حرف بزنم.

فقط گفتم:

— «مادر جان برایم چه گفته بودی؟»

— پدرجان چه آرزو داشتی؟

— گفتند: «سندس چه شده؟»

نمی‌توانستم، دهان باز کنم و چیز بگویم... آن لحظه
برای من از چیزی که فکرش را هم می‌کردم غیر قابل
تصور بود...

خواهرم که چند لحظه قبل از آمدن نزد خانواده این
خبر را برای گرفتن ویدیو از آن لحظات ارزشمند، گفته
بودم، مجبور شد، او بگوید...

گفت: «سندس قرآن کریم را حفظ کرده است.»

شنیدند...

اما مطمئن بودند، که درست نشنیده‌اند.

دوباره تکرار کرد...

در شک افتیدند که آیا درست شنیده اند یا خیر؟

به بار سوم تکرار کرد....

از هر طرف صدای؛ چه؟ راست بگو؟، ماشاءالله، الله اکبر
و.... به گوشم می‌رسید و من که فقط مات مادرجان و
پدرجانم مانده بودم.

مادرم پرسید: «سندس راست است؟»

بی آنکه چیزی بگویم سرم را به علامت تایید تکان دادم.
آنقدر محکم در آغوش گرفت که هیچ وقتی یادم نمی‌
آید مرا چنان در آغوش گرفته باشد. اشک چشمانشان،
که هر روز خوابش را می‌دیدم، لحظاتی طولانی
محکم مرا در آغوش پر عطر و جنت دنیای خودش گرفته
بود و می‌بوسید...

چند لحظه که به حساب شمارش ثانیه‌ها، لحظات
محدود می‌آیند اما برای من جبران تمام بی‌خوابی‌ها،
بی‌حوصلگی‌ها، نا‌آرامی‌ها و سختی‌ها بود.

مادرجان، پدرجان، خواهرانم و برادرانم که همه در آن
لحظه اشک می‌ریختند...

اشک‌هایم برای ساعتی همانطور بی‌اراده جاری بود. تصور
و خیالی که شش ماه با آن شب و روز را گذشتاندم، پیش
چشمانم به واقعیت پیوسته بود..

مادرجانم را از خوشحالی زیاد لرزه گرفت و نمی‌توانست
برای ساعتی درست حرف بزند، بعد از اینکه کمی سر
حال شد، برایم سخنانی با ارزشی گفت که جایگاه
آن کلمات در زندگیم بیشتر از هر کلمه‌ی دیگری قرار
می‌گیرد.

دَاعِم هَامَنْقَدِر

آن لحظات آنقدر خوب بودند، آنقدر
خالص، آنقدر کمیاب، آنقدر شفاف؛ که
دلم می‌خواست همان لحظه از دنیا و
هر آن چه که در آن است رخت سفر
بیندم.

حس می‌کردم دوباره طفل شده‌ام

همانقدر معصوم

همانقدر پاک

همانقدر کوچک

که فقط دوست داشتم به چهره‌ی مادر جانم نگاه کنم.

گویا زمان متوقف شده بود و یا آن دو ساعت اصلاً مال
این دنیا نبود، یا هم خداوند برای من لحظاتی از بهشت
که وعدگاه بندگانش است را، در این دنیا اعطای نموده
بود. مادر جانم آنقدر با محبت سویم می‌دید که مادری
طفلی تازه تولدش را...

گفت: «سندس: تو بزرگترین خوشی این دنیا را برای من
دادی، خداوند خوشی دنیا و آخرت را نصیبت نماید، در
طول زندگی، این نخستین بار است که چنین خوشحال
و مفتخرم»

رو کردم به طرف پدر جانم.

گفت: «این بزرگترین خوشی من در دنیا بود که
توسط تو برایم داده شد.»

هرچند من با این حرفهای شان در ظاهر پرواز نکردم،
اما بال خاطرات و خیالاتم تا آسمان هفتم به پرواز
درآمد.

اوج را دیدند...

برادرم گفت: «سندس دگر چه میخواهی؟ از این
چه دستاورده بزرگتر که تو دلیل بزرگترین خوشی
مادرجان و پدرجان باشی؟»

... من ... من واقعاً دیگر چیزی نمیخواستم.

من خوشبخت که فرزند چنین مادری هستم که در
مدرسه‌ی تربیت خودش برای من قله‌های سعادت را
نشان داد و مطمئن هستم، نه خودم و نه هیچ کسی
دیگری، نمیتوانست آن‌ها را برایم نشان دهد. با خودم
جمله بندی کرده بودم که: (مادرجانم یادت است برایم
گفته بودی اگر این آرزوی مرا بر آورده کنی هر چه در
دنیا بخواهی برایت میدهم؟

من حالا از تو همان را میخواهم «رضایت تو و پدر جانم»
را تا نهایت... این دنیا...)

اما من که آن ساعت خودم نبودم، فراموش کردم بگوییم....

ولی مطمئن هستم یک روزی این را هم خواهم گفت...

والله المستعان

داستم با من

در مدرسه‌ی مادرم!

مادرم با زنان اطرافش واقعاً تفاوت دارد، او از آوان طفولیت علاقه‌ی وافری به تعلیم و تعلم داشت که متسافانه به نسبت مهاجرت‌ها و جنگ‌ها نتوانست به خواسته‌هایش به گونه‌ی درست رسیدگی نماید.

باری در طفولیت که سه سال سن داشتم، جایی از من دعوت شد تا ترانه‌ی به زبان عربی بخوانم، آنجا با مادر جانم یکجا حضور پیدا کردم و ترانه‌ی خود را خواندم و بعد از تشویق زیاد دوباره رهسپار خانه شدیم.. که لحظاتی نگذشته بود و من نمی‌توانستم درست و روان سخن بگویم... ناگهان کلالت زبان برایم رخ داد، او از این بابت خیلی نگران بود که مبادا این مشکل برای من همیشگی بماند. در جستجوی راه حل برای آن مشکل بود که با ذهن رنگین و قلب شفاف‌اش برای من همانند یک داکتر ماهر و در عین زمان یک کارشناس ارشد مسایل دین، عالمانه و ماهرانه عمل کرد؛ او برایم سه آیتی از سوره‌ی (طه) را با تلفظ شیرین و صدای زیبایش یاد داد و با چند بار تکرار ذهن نشین حافظه‌ام کرد و دیری نگذشت که من دوباره مانند گذشته روان حرف زدم. او نیز مرا به این باور رسانید که آیت الکرسی را در لحظات ترس بخوانم و از آن زمان بیست سال می‌گذرد و من هنوز که هنوز است، آن آیت مبارک را با همان باور در لحظات ترس و اضطراب تلاوت می‌کنم و فیصدی زیادی از ترسم را با آن زایل می‌سازم.

مادر جان

• ممنونم که به من انگیزه پرواز
• دادی برای رسیدن به رویاهایم!

دَاعِم مَكْرُوحَة

من اگر هر کجای این سرزمین باشم،
باز هم قهرمان اولی و آخری زندگی ام،
مادرم خواهد بود. او در دامان پربرکت
خویش ما را تربیت نمود، و میان ما
و کلام الهی ارتباط و پیوند عاطفی و
ایمانی ایجاد کرد.

می دانم که راهی طولانی در پیش
دارم...

می دانم! خم و پیچ های زیادی را قرار است در راستای
تحقیق سایر اهداف زندگی خود تجربه کنم اما علی رغم
همهی تلاش های که انجام خواهد گرفت، تمامی نتایج
خیر و پیروزی را مدیون قهرمان زندگی خود خواهم بود
که لبخندش در هنگام نماز صبح را می توان جلوهی از
لطف خداوند دانست.

ملکه و قهرمان من!

مادر عزیزتر از جانم!

غرور و قوت من!

پدر عزیزتر از جانم!

تاج وقار تان مبارک...

حالا به کمک و نصرت خداوند، به وعدهی که داده بودم،
وفا نمودم.

دَأْخِمَةٌ مُكْبِرَةٌ

ارمغان قرآن

خیلی موارد جدیدی را در سفر قرآنی خویش فرا گرفتم، قرآن کریم برای من ارزش خیلی چیزها را علناً آموخت.

اگر انسانی برای من بگوید که چه پیشنهادی برای بهبود وضع زندگی ام داری، فوراً خواهم گفت که با قرآن اُنس بگیر... او همه چیز را برای تو خواهد آموخت.

قرآن از تو یک شخصیت متفاوت می‌سازد، کاملاً مختلف از دیگران.. محال است که برای آن وقت بگذاری و تلاش کنی اما اثری از بهبودی پیدا نتوانی، محال است که عادت زشت و بد در تو مانند گذشته‌ها بماند، محال است که برکت قرآن را در نفس و اخلاقات نیابی.

حتی در زمان مشکلات و گرفتاری‌ها به آیتی مقابل می‌شوی که توسط آن تسلیم قضای او سبحانه و تعالی می‌شوی و اصلاً فراموش می‌کنی که مشکلی به آن بزرگی وجود دارد..

اُنس گرفتن با قرآن و تلاوت آن همانند داروست که در آغاز برای صاحبش دشوار به نظر می‌رسد، اما همین که اثرش را ببیند و سودش برای او آشکار شود، مشتاق آن خواهد شد.

میان تمام مصروفیت‌های لذت بخش زندگی، میان تمامی کتاب‌هایی که خوانده‌ام، قرآن را تنها کتابی دریافتمن که نویسنده‌ی آن خواننده‌اش را بیشتر دوست دارد.

میان تمام مصروفیت‌های لذت بخش زندگی،
میان تمامی کتاب‌هایی که خوانده‌ام، قرآن را تنها
کتابی دریافتم که نویسنده‌ی آن خواننده‌اش را
بیشتر دوست دارد.

دَاخْرَهِ مَكْرُوهٍ

این مسیر برای من صبر کردن،
قاطعیت در تصمیم، باور کامل به توفیق
الهی، راز نگهداری و بردباری را آموختَ
چون من قرآن را به باور ابراهیم
خواص رحمه الله که می فرماید: لذت
تلاؤت قرآن را هنگامی چشیدم که به
خود گفتم ای نفس! چنان قرآن بخوان
که انگار آن را از الله متعال شنیده بی...»
تلاؤت می نمودم.

می دانم مسیر طولانی در پیش دارم...

اما می خواهم بگویم آدم وقتی توفیق خداوند، دعای
مادر و رهنمایی یک استاد مهربان را داشته باشد از پس
هر کار نا ممکنی که در جهان وجود داشته باشد، برآمده
می تواند...

کافیست شب ۲۷ رمضان با خودش در پیشگاه خداوند
و شهادت ستاره های درخشان عهد ببنده، تصمیم قاطع
بگیرد و به خودش باور داشته باشد.

خواستم این سفرنامه مختصر قرآنی را بنویسم تا اگر
باشد کمکی برای انگیزه های نه چندان قوی کرده باشم،
شب ۲۶ رمضان است — و الحمد لله که توفیق امامت
جماعت نماز تراویح را کسب کردم و بعد از یک توصیه هی
هر چند کوتاه، کتابچه را می بندم، تا آمادگی برنامه ریزی
شب ۲۷ رمضان را بگیرم... من باز هم عهد هایی با
پروردگار خویش دارم.

دوباره به چنین شب های بزرگی مشرف شدم.

شب ۲۷ رمضان،

برای لحظه‌ی آمدم تا احساس نادری که خداوند برایم
مقدار فرموده بود را برای تان بنویسم، بعد از دعای طولانی
که در قیام اللیل و نماز وتر خود امشب داشتیم... سلام
کردیم و از نماز فارغ شدیم، مادر جانم فوراً سجده‌ی شکر
بجا آورد... براستی آیا می‌توان قیمت این سجده‌ی شکر
را تعیین کرد؟

تصور کنید!

والدین شما، سجده‌ی شکر بجا می‌اورند، و دلیل آن نیز
شما هستید..

الحمد لله!

***

توصیه

اگر مخاطب من کسی است که حتی برای یکبار هم شده در زندگی مانند من ذوق خواستنی کرده، ولی تلاش و پشتکار جهت تحقق آن را رها کرده است؛ می‌خواهم این بشارت خداوندی را برای شان بدhem که:

(وَلَقَدْ يَسَّرْنَا الْقُرْآنَ لِذِكْرِ فَهُلْ مِنْ مُّدَكِّرٍ) ۱۷ قمر

ترجمه: به تحقیق ما قرآن را برای یاد کردن آسان نموده‌ایم، پس آیا ذکر کننده‌ی است؟.

بلی! این آیت انگیزه و دلیل محکمی است تا برای آن ذوق خواستنی خود اقدام نماییم و تلاش بخرچ دهیم. خودش وعده داده است که آسان می‌سازد و به یقین که آسان ساخت.

- پیامبر صلی الله علیه وسلم فرموده است: مؤمنی که قرآن می‌خواند همانند ترنجی است که هم خوشبو است و هم طعم بسیار لذیذ دارد. صحیح بخاری

علماء در شرح این حدیث بیان داشته‌اند که «ایمان به طعم لذیذ و تلاوت به بوی خوش تعبیر شده است، زیرا طعم از بو ماندنی‌تر است. رسول اکرم صلی الله علیه وسلم بر اساس حکمت معینی ترنج را از میان سایر میوه‌ها انتخاب نموده است. زیرا این میوه هم بوی خوش دارد و هم طعم لذیذ. هم پوست آن دارو است و هم از خسته‌اش روغن گرفته می‌شود.

هرگاه خداوند رویایی را در دلت آفرید
بی گمان که توانایی رسیدن به آن را
همچنان برایت عطا می‌کند.

منابع خدامحدود نیستند و توانایی تو
نقضی ندارد. اگر بیاموزی با دیدن ایمان
به زندگی بنگری و خود را در حال اوج
گرفتن، برآورده شدن آرزوها، بخشیدن،
ستاندن، عشق ورزیدن، لذت بردن از
زندگی و خدمت به خداوند ببینی، برکت
و رحمت پروردگار را تجربه خواهی کرد.

دَأْمَمْ مَكْرُجْ

گفته شده است که جنیات به خانه‌ی که در آن ترنج وجود دارد، نزدیک نمی‌شوند. به همین مناسبت تشبیه قرآن که شیاطین به آن نزدیک نمی‌شوند به ترنج تشبیه بسیار جالبی است و از آن جا که اطراف هسته‌اش سفید است، برای قلب مؤمن تشبیه مناسبی است.

- در جایی دیگری وارد است که رسول الله می‌فرماید: قرآن روز قیامت می‌گوید: پروردگار! نعمت‌هایت را برابر این حافظ قرآن نازل فرما. خداوند نیز اجابت می‌کند و حافظ قرآن تاج عزت بر سر می‌نهد. قرآن باز می‌گوید: الها! افزون کن، خداوند باز اجابت می‌کند.

قرآن کریم آن گاه می‌گوید: ای پروردگار منان! از او خشنود باش، خداوند از او راضی می‌گردد، سپس به حافظ قرآن گفته می‌شود که تلاوت خود را شروع کن و با تلاوت هر آیتی حسنی بر او افزوده می‌شود. {روایت ترمذی}
- آیا ارزش این را ندارد که قرآن را در صدر تمام روابطات برای ضمانت آن روز قرار دهی؟

تصور کن بخاطر کار نیک خودت (حفظ قرآن) بر سر والدین ات در سرای آخرت در میان مجموع بزرگی از پدران و مادران، بر تاج وقار الهی گذاشته می‌شود.

- چه شرفی از این بزرگ‌تر؟

- ممکن در اوایل شکهای خیلی زیاد اطراف ذهن ات را احاطه کند. نمی‌توانم ها، یا وقت ندارم های زیادی در

برابرت صف خواهند کشید. اما تجربه‌ی من این
بوده که

حقیقتاً: تاج تو در آسمان هفتم آماده می‌شود و
زیور تو در حال آماده شدن خواهد بود، بهترین
تلash‌ها همانا تلاشِ آمیخته با لغزش و دشواری
هاست!

پس هر گاه لغزیدی، دوباره بر خیز و تلاش کن.
زیرا با هر لعزم درجه‌ی تو در بهشت بلند تر
می‌رود، قاطع باش و در مسیر صبر پیشه کن!

چون تمام خستگی‌های تکرار کردن قرآن،
هنگام سجده‌ی شکر در روز ختم آن از بین می‌رود.

حالا چه؟

می‌خواهی تصمیم بگیری؟

تصمیم قاطع

***

در کتاب آبی خود از رویای تان بنویسید

امروز مصادف است به تاریخ _____ ساعت _____

_____ من تصمیم می‌گیرم که به رویای خود

سخنی

هرگاه خداوند رویابی
را در دلت آفرید بی گمان که
توانایی رسیدن به آن را همچنان برایت
عطای می کند.

منابع

منابع خدا محدود نیستند و تو نقضی
ندارد. اگر بیاموزی با دیدن ایمان به زندگی بنگری
و خود را در حال اوج گرفتن، برآورده شدن آرزوها،
بخشیدن، ستاندن، عشق ورزیدن، لذت بردن از
زندگی و خدمت به خداوند ببینی، برکت و رحمت
پروردگار را تجربه خواهی کرد.

برگرفته از متن کتاب

شیخ
دلهی
یگن